

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҚАРАҒАНДЫ МЕМЛЕКЕТТІК ТЕХНИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Н.А.ҚАЗБЕКОВ, С.Б.БАЛШИКЕЕВ, Г.М. ЖУМАТОВА.

«Саясаттану» пәні бойынша практикалық сабақтарға арналған

ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

ҚАРАҒАНДЫ 2016

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҚАРАҒАНДЫ МЕМЛЕКЕТТІК ТЕХНИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

«Әлеуметтік – гуманитарлық пәндер» кафедрасы

Н.А.ҚАЗБЕКОВ, С.Б.БАЛШИКЕЕВ, Г.М. ЖУМАТОВА.

«Саясаттану» пәні бойынша практикалық сабақтарға арналған

ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

(көлемі 2 кредит)

ҚАРАҒАНДЫ 2016

ӘОЖ

Н.А.ҚАЗБЕКОВ, С.Б.БАЛШИКЕЕВ, Г.М. ЖУМАТОВА. «Саясаттану» пәні бойынша практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар. – Қарағанды, КарМТУ баспасы, 2016.

«Саясаттану» пәні бойынша дайындалған әдістемелік нұсқаулар типтік бағдарлама мен оқу жоспарының талаптарына сәйкес және кредитті білім беру технологиясы арнасында жасалған.

Әдістемелік нұсқаулар Қарағанды мемлекеттік техникалық университеттің барлық мамандықтарының студенттері мен оқытушыларына арналған.

Пікір жазған:

Университеттің Редакциялық – баспа кеңесі ұсынған

©Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті, 2016

Кіріспе

Бүгінгі таңда әлемде, оның ішінде түбегейлі бетбұрыс жасап демократиялық, өзгерістерді іске асырып жатқан елімізде, саясаттың алатын орны ерекше. Себебі саясат әлеуметтік құбылыс. Ежелгі грек ойшылы Аристотель айтқанындай саясат ұжымда, мемлекетте өмір сүруге және басқа адамдар мен мемлекеттік институттармен араласуға «мәжбүр» болған адам табиғатының өзінде жатыр, адам өмір сүруінің ажырамас бөлшегіне айналды.

Саясат дегеніміз қазіргі замандық адамның қажеттілігі және сонымен бірге талап-тілегі, себебі саясат қоғам өмірінің барлық салаларындағы оның алуан түрлі іс-қимылдарының көрсеткіші болып табылады. Сондықтан да саясат туралы білім алу қоғамдағы өзінің алатын орны мен атқаратын рөлін түсінгісі, өз қажеттіктерін басқа адамдармен бірлесе отырып тиімді қанағаттандырғысы, оларды іске асырудың мақсаттары мен құралдарын тандап алуға ықпал жасағысы келетін әрбір адамның мүдделеріне сай келеді.

Бүгіндер әлем саясылыққа айналса, саясат әлемдік үдеріске айналды. Саясатты түсінбеу және оны бағаламау келеңсіз зардаптарға ұрындырады, адамзат тіршілігінен шеттеп қалуға, ал ең қиын жағдайларда саяси сауатсыздық, одан хабардар болмау қоғамдық тұрақсыздыққа апарып соғады. Қазірдің өзінде де халқымыздың саясат пен саяси жетекшілердің іс-әрекеттері жөнінде хабардар болып отыру қажеттіліктері өсе түсуде. Саяси процесстер, саяси жүйелер, саяси модернизация, демократияландыру реформасы, құқықтық мемлекет, билік, саяси партиялар, қоғамдық ұйымдар мен қозғалыстар сияқты т.б. өзекті категорияларды оқытып үйрететін «Саясаттану» бүгінде әлемдік ғылым саналады. Саясаттану – әлеуметтік-гуманитарлық білім беру жүйесіндегі, әрі міндетті пәндер тізіміне енген маңызды оқу пәні – саяси сауатты мамандарды дайындауды әлемдік тәжірибе бізге міндеттейді. 1943 жылы ЮНЕСКО ұсынған саясаттану курсы қазіргі кезде әлемнің барлық жоғары оқу орындарында оқытылады.

Тәуелсіздік алғаннан соң Қазақстан Республикасы дербес сыртқы және ішкі саясатын жүргізуге қол жеткізіп халықаралық қатынастардың танымал субъектісіне айналды, халықаралық ұйымдардың мүшесі ретінде көптеген саяси, экономикалық, гуманитарлық жобалардың белсенді бастаушысы.

Бүгінде қоғамдық өмірдің барлық салаларын реформалау мен жаңарту жолдарын іздеу, саяси жүйені демократияландыру, құқықтық мемлекетті құру мен азаматтық қоғамды қалыптастыру, тұрғындардың саяси белсенділігінің өсуі жалпы қоғамдық және саяси сананы, жеке алғанда саяси мәдениетті барынша жоғары деңгейге шығуды талап етеді. Бұл өз кезегінде, саясат туралы ғылымды дамытуды және болашақ мамандардың оны оқып үйренуін талап етеді.

Осыған сәйкес «Саясаттану» курсының оқытудың мақсаты – студенттердің бойында саясаттанудың пәні мен әдістері, саяси ойдың эволюциясы, саяси өмірдің заңдылықтары, саяси үрдістердің тенденциялары және оның жекелеген елдер мен жаһандық деңгейлердегі жүзеге асу ерекшеліктері туралы негізгі ғылыми білімдерді;

саяси шынайылыққа бейімделуге көмек, белгілі бір саяси құбылыстар мен жағдайларға қатысты бағалаудың ғылыми тәсілдері, саяси ойлаудың және мінез құлықтың нормалары; саяси тұжырымдары және әдістерін ескере отырып өздерінің кәсіби мәселелерінің шешімдерін табуға қажетті шығармашылық білімдермен қаруландыру.

Курстың міндеттері:

- саяси ғылымдардың қоғамдық білімдер жүйесіндегі арнайы ғылым және оқу пәні ретіндегі орнын анықтау, оның зерттеу объектерінің спецификасын, пәнін мен әдістерін ашу;

- саяси ілімдердің қалыптасу тарихын, даму эволюциясындағы маңызды кезеңдерін зерттеу;

- саяси ғылымдардың негізгі категорияларын, оның мәселелері мен құндылықтары, принциптері туралы ғылыми таным қалыптастыру;

- тұлғаның саяси танылуына, саясаттың гуманизациялануына ықпал ететін факторларды анықтау;

- әлем мен Қазақстан Республикасының саяси үрдістердің даму ерекшеліктерін талдай білу қабілеттерін қалыптастыру.

Сондықтан, бұл курсты меңгеру студенттерден біліктіліктің келесі түрлерін талап етеді:

- өркениет тарихындағы саяси білімдердің дамуының негізгі этаптарын;

- қазіргі саяси ғылымдардың ғылыми бағыттары мен мектептерін;

- саясаттың субстанционалды негіздерін;

- қоғамның саяси өмірін;

- саяси жүйе мен оның институттарын;

- әлем мен елдегі саяси процестердің мәнін, ондағы мемлекеттің, саяси партиялар мен қоғамдық қозғалыстардың орнын **білуді**;

- халықтар мен мемлекеттердің саяси өмірінің ерекшеліктерін талдау;

- қоғамдағы адамдар арасындағы қатынастарды саяси-құқықтық нормаларды көмегі арқылы реттеп, араласу, белсенді саяси қатысу дағдыларын **меңгеруді**.

ПРАКТИКАЛЫҚ ЖҰМЫСТАРДЫҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАРЫ

№	Тақырыпта	Сағаттар саны
1.	Саясаттану ғылым және оқу пәні ретінде. Саясат қоғамдық өмір құрылымында. Саясат субъектілері.	2
2.	Өркениет тарихындағы саяси білімнің дамуының негізгі кезеңдері	2
3.	Билік саяси феномен ретінде	1
4.	Заманауи саяси жүйелер. Саяси режимдер.	1
5.	Мемлекет және азаматтық қоғам	2
6.	Саяси партиялар мен партиялық жүйелер, қоғамдық-саяси қозғалыстар және ұйымдар	2
7.	Сайлаулар мен сайлау жүйелері	1
8.	Саяси даму мен модернизация. 2050жылға дейінгі Қазақстанның даму стратегиясы.	1
9.	Саяси мәдениет пен саяси идеология. Саясаттағы конфликттік және дағдарыстық жағдайлар	1
10.	Әлемдік саясат және қазіргі замандық халықаралық қатынастар. Халықаралық қатынастар жүйесіндегі Егеменді Қазақстан. ҚР сыртқы саясатының негізгі басымдылықтары	2
Барлығы:		15 сағат

Тапсырмаларды орындауы үшін студенттер лекция сабағы көлемінде және семинар сабағына өзіндік дайындық негізінде теориялық курсты жақсы меңгеруі міндетті. Сондай-ақ Қазақстандық саясатты білуі де қажет. Жазбаша жұмысты дайындауда нақты зерттеуді жоспарлау, оқытушының ұсыныстарын ескеру, сонымен бірге өзінің байқаған мәселелерін көрсетуі керек.

Практикалық жұмыстардың жоспары

Тақырып 1. Саясаттану ғылым және оқу пәні ретінде. Саясат қоғамдық өмір құрылымында. Саясат субъектілері. (2с.)

Практика жұмысының жоспары:

1. Саяси ғылымның пәні және зерттеу объектісі.
2. Саяси ғылымның әдістері, міндеттері, құрылымы.
3. Саясаттанудың қоғамдық ғылымдар жүйесіндегі орны мен маңызы.
4. Саясаттың түсінігі мен парадигмалары.
5. Саясаттың құрылымы және субъектілері.
6. Саясаттың түрлері, негізгі атқаратын қызметі.
7. Саясат субъектілері.

Рефераттар тақырыбы:

1. Саясат – қоғамдық құбылыс.
2. Саясаттың қалыптасуы.
3. Саясаттың парадигмалары.
4. Саясаттану ғылым ретінде.

Әдістемелік нұсқаулар:

1. Саясаттанудың пәнін, әдіс, міндеттері мен құрылымын анықтау. Саясат табиғатын және оның құрылымы мен субъектілерін анықтау. Саясаттың негізгі қоғамдық қызметтерін қарастыру және экономика мен байланысын көрсету керек. Саясаттың қоғамдық құбылыс ретінде пайда болуымен мәні жөнінде ғалымдар арасындағы әртүрлі көзқарастарды нақты қарастыру қажет.

1. Саясат субъектілерінің билік қатнастары жүйесінде алатын орны мен атқаратын роліне баса назар аударыңыз. Саяси сөздіктермен жұмыс жасау. Саясаттың негізгі парадигмаларын анықтауда

Негізгі әдебиеттер:

1. Саясаттану: Дәрістер жинағы. Рахымбаева А.С. Астана: Фолиант. 2009.
2. Жамбылов Д.А. Саясаттану: оқулық. -4 басылым. Алматы: Жеті жарғы, 2008
3. Рахметов Қ.Ж., Болатова А.И., Исмағанбетова З.Н. Саясаттану: Оқу құралы. Алматы: Өлке, 2005.
4. Балғымбаев А.С. Саясаттану. Оқу құралы. – Алматы, 2003.
5. Вебер М. Политика как призвание и профессия. Избр. произв - М., 1990
6. Әбсаттаров Р.Б. Саясаттану – ғылым // Хабаршы. Қоғамдық және тарихи ғылымдар сериясы. –Алматы: ҚазҰПУ, 2001, №2. –71-79 беттер

Қосымша әдебиеттер:

1. Саясатты талдау әдістері мен тәсілдері / Ағылшын тілінен аударған Б.Қ. Сәркеев. – Алматы, 2002.
2. Оксфорд қысқаша сөздігі. Саясаттану – Алматы: Қазақстан, 2001.
3. Дегтярев А.А. Основы политической теории. М. 1998.
4. Нысанбаев Н., Арын К, Машан М. Эволюция политической системы Казахстана - Алматы, 2001.
5. Қазбеков Н.А. Геосаясаттың теориялық негіздері. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ Баспа, 2007.

Негізгі түсініктер:

«Саясат», «Салыстырмалы әдіс», «Тарихи тәсіл», «Диалектикалық-материалистік әдіс», «Теологиялық бағыт», «Географиялық бағыт», «Биологиялық бағыт», «Психологиялық бағыт», «Конфликттік бағыт», «Конвенционалды қатысу», «Конвенционалды емес қатысу», «Ішкі және сыртқы саясат», «Геосаясат».

СӨЖ бойынша әдістемелік ұсыныстар

СӨЖ-дың көлемінде «Саясаттану» оқу пәні бойынша студент берілген әдебиеттерді қолдана отырып рефераттарды және төменгі тапсырмаларды өз бетімен орындап, мұғалімге тапсыруы керек.

Тапсырмаларды орындауы үшін студент лекция сабағы көлемінде және оқытушымен байланыс нәтижесінде барлық талаптарды орындауы тиіс. Сонымен қатар, СӨЖ-дың көлемінде бірінші жазба түрдегі аралық бақылауға дайындық жасау керек.

Ғылыми жазба жұмыс жазу үшін зерттеуді жоспарлау, жетекші ұсыныстарын сақтау. Сонымен бірге басқа да талаптарды орындау. Студенттер ғылыми жұмысқа қойылатын техникалық талаптар мен стандарттарды есте сақтаулары тиіс.

СӨЖ тапсырмалары

1. Саясат ұғымын және оның құрылымы мен субъектілерін қарастыру.
2. Саясаттанудың пәнін, зерттеу объектісін, әдіс-тәсілдерін, міндеттері мен құрылымын анықтап конспект жазу.
3. Саясаттың негізгі парадигмаларын нақты қарастырып конспект дайындау.

Тақырып 2. Өркениет тарихындағы саяси білімнің дамуының негізгі кезеңдері (2с.)

Практика жұмысының жоспары:

1. Ежелгі Шығыстың саяси-әлеуметтік көзқарастары.
2. Антикалық кезеңдегі саяси ойлар.
3. Ортағасырлардағы және Өркендеу дәуіріндегі саяси шешімдер.
4. Жаңа замандағы саяси көзқарастар.
5. 19-20-шы ғасырлардағы саяси идеялар мен теориялар.
6. Қазіргі замандағы саяси ғылымның даму деңгейлері.

Рефераттар тақырыбы:

1. Ежелгі Қытайдың саяси-әлеуметтік ойы.
2. Ежелгі Үндінің саяси-әлеуметтік ойы.
3. Платон, Аристотельдің саясат, мемлекет туралы ілімдері.
4. Орта ғасырлық саяси ойдың дамуы.
5. ХІХ ғасырдың соңы мен ХХ ғасырдың басындағы еуропалық саяси ғылымның дамуы.
6. Қазақстан саяси ойларының қалыптасуы мен дамуы: Қорқыт ата, Әль Фараби, Ж.Баласағұн саяси-әлеуметтік көзқарастары.
8. «Жеті жарғы» - маңызды саяси-құқықтық құжат.
9. ХІХ ғасырдағы қазақ ағартушыларының саяси көзқарастары.
10. ХХ ғасырдың басындағы Қазақстандағы саяси ойлар.

Әдістемелік нұсқаулар:

1. Әр түрлі тарихи кезеңдердегі саяси ойшылдардың және қазіргі саясаттанушылардың концепцияларымен танысу. Кун -Фу -Цзы әлеуметтік-саяси жүйесіндегі адамдар теңсіздігі, зорлықсыз билік идеяларына, Лао-Цзының «әрекетсіздік» принципіне, Мо-Цзының қоғамдық келісім, жалпы сүйіспеншілік идеясына, Шан-Янның легизм іліміне көңіл қою керек.
2. Заманауи саяси ғылымның қалыптасу кезеңдерін қарастыруда келесі хронологиялық шектеулерге аса назар аудару қажет:
 - а) ХІХ ғасырдың соңы мен ХХ ғасырдың 40-шы жылдары;
 - б) ХХ ғасырдың 40-шы жылдарының соңы мен 70-ші жылдардың ортасы;
 - в) 70 – ші жылдардың ортасынан қазіргі заманға дейінгі уақыт.
3. Қазіргі саяси теориялардың негізгі мәселелерін игеру үшін мына зерттеушілердің еңбектерін оқып, оларға талдау жасау қажет:
 - а) А.Токвильдің «Демократия в Америке» деген еңбегімен танысу;
 - б) Г.Моска және В.Паретоның саяси элита туралы еңбектерін оқу;
 - с) М.Вебердің үстемдік туралы тұжырымдамаларын талдау;
 - д) М. Дюверженің партия туралы еңбегімен танысу;
 - е) Т.Парсонс және Г. Алмондтің саяси жүйе және азаматтық мәдениет туралы еңбектерімен танысу.
 - ж) Х. Арендттің тоталитаризм туралы еңбектерін оқу.
 - з) С.Хантингтонның өркениеттік қақтығыстар жөніндегі ойларын талдау.
4. Қазақ халқының саяси ой-пікірінің қайнар көздерін анықтап, оларға сипаттама беру.

Негізгі әдебиеттер:

1. Әлемдік саясаттану антологиясы: 10 томдық. –Алматы: ЖШС «Қазақстан» баспа үйі, 2007.
2. Саясаттану: Дәрістер жинағы. Рахымбаева А.С. Астана: Фолиант. 2009.
3. Жамбылов Д.А. Саясаттану: оқулық. -4 басылым. Алматы: Жеті жарғы, 2008
4. Рахметов Қ.Ж., Болатова А.И., Исмағанбетова З.Н. Саясаттану: Оқу құралы. Алматы: Өлке, 2005.
5. Балғымбаев А.С. Саясаттану. Оқу құралы. – Алматы, 2003.
6. Вебер М. Политика как призвание и профессия. Избр. произв - М., 1990
7. Әбсаттаров Р.Б. Саясаттану – ғылым // Хабаршы. Қоғамдық және тарихи ғылымдар сериясы. –Алматы: ҚазҰПУ, 2001, №2. –71-79 беттер
8. Қазбеков Н.А. Ерте дүниелік және ортағасырлық араб-мұсылмандық Шығыстың саяси ойы. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ-Баспа, 2004.

Қосымша әдебиеттер:

1. Баласағұн Ж. Құтты білік - А-А, 1 986
2. Оксфорд қысқаша сөздігі. Саясаттану – Алматы: Қазақстан, 2001.
3. Аристотель. Политика. Соч. в 4-х т. М., 1983.
4. Гоббс Т. Сочинения. М., 1998, т.1-2.
5. Макиавелли Н. Государь.- М., 1990.
6. Платон. Сочинения. М., 1994. Т.3.

Негізгі түсініктер:

«Кун-Фу-Цзы ілімі», «Патриархалды-патерналистік концепция», «Легизм», «Артхашастра», «Ману Заңы», «Веда», «Демократия», «Аристократия», «Олигархия», «Тирания», «Егемендік», «Тәуелсіздік».

СӨЖ тапсырмалары

1. Ежелгі Қытай, Үнді саяси-әлеуметтік ойыларын қарастырып оған конспект жасайды.
2. «Саяси ілімдер дамуының Антикалық кезеңі» тақырыбы бойынша студент Платон, Аристотель, Макиавеллидің (таңдау бойынша) саяси – құқықтық концепциясын дайындайды.
3. ХІХ ғасырдың соңы мен ХХ ғасырдың басындағы саяси ғылымның дамуын қарастырып бақылау жұмысына дайындалады.
4. Әль Фараби, Ж.Баласағұнның саяси-әлеуметтік көзқарастарына баяндама дайындайды.

Тақырып 3. Билік саяси феномен ретінде. (1с.)

Практика жұмысының жоспары:

1. Саяси билік түсінігі, ғылыми анықтамалары және оның көрінісі.
2. Саяси биліктің қайнар көздері мен ресурстары.
3. Саяси және мемлекеттік билік, оның ерекшеліктері мен міндеттері.
4. Саяси биліктің легитимдігі және биліктің бөліну принциптері.
5. Саяси элита ұғымы және оның қоғамдағы ролі.

Рефераттар тақырыбы:

1. Биліктің легитимділігі.
2. Саяси биліктің қайнар көздері
3. Джон Локк пен Ш-Л. Монтескьенің - «Билікті бөлу идеясы».

4. Жан Жак Руссоның – «халық суверинитеті идеясы».
5. М.Вебердің легитимді билік және бюрократия туралы тұжырымы.
6. В.Парето.,Г. Москаның элита туралы тұжырымдары.
7. Саяси элитаның қоғамдағы ролі.
8. Лоббизм - саяси институт ретінде.
9. Қазақстанның саяси элитасының қалыптасуы мен ерекшелігі.

Әдістемелік нұсқаулар:

1. Билік және саяси билік ұғымдарын анықтау. Саяси және мемлекеттік билік міндеттерін талдау. Саяси легитимдік мәселелері мен биліктің үш тармаққа (Заң, Атқарушы, Сот билігі) бөлуінің мәнін ашыу керек.
2. Қазіргі саяси ғылыми әдебиеттердегі биліктің 5 анықтамасын қарастырып шығу қажет. «Ресурстар», «ақпараттық ресурстар» түсініктеріне аса назар аударыңыз, олардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын көрсетіңіз.
3. М.Вебер талдаған легитимді биліктің идеалды түрлерін қарастыру керек. Легитимді үстемдіктің дәстүрлі және харизматикалық түрлеріне салыстырмалы анализ жасау барысында келесі параметрлерге назар аударыңыз:
 - а) элита мен бюрократия арасындағы қатынастың негізгі сипаты қандай?
 - б) олардың негізгі ерекшелігі неде?
 - в) Бір-біріне сәйкес үстемдік түрлерінің барлығына ортақ қасиет не?
3. Саяси салада және саяси процестерді анықтаған жағдайларда келесі түсініктерді талқылау және білу қажет: «саяси өкілділік», «легитимдік», «билік институттары», «контрэлита», «меритократия», «бюрократия», «оппозиция», «охлократия», «электорат», «саяси әлеуметтендіру» т.б.
4. Саяси элита түсінігі мен оның теориялық аспектілерін және қалыптасу жолдарын қарастыру. Элита теориясы негізін салушылардың пікірлерін талдау. Саяси элитаның қоғамдағы ролі мен қалыптасуын қарастыру. В.Парето.,Г. Моска., Р.Михельстің элита туралы тұжырымдарына ерекше көңіл қойып отыру қажет. Басқарушы тап үшін, белгілі тұрақтылық қажет,-дейтін қағиданың мәнін ескеру керек.

Негізгі әдебиеттер:

1. Саясаттану: Дәрістер жинағы. Рахымбаева А.С. Астана: Фолиант. 2009.
2. Жамбылов Д.А. Саясаттану: оқулық. -4 басылым. Алматы: Жеті жарғы, 2008
3. Рахметов Қ.Ж., Болатова А.И., Исмағанбетова З.Н. Саясаттану: Оқу құралы. Алматы: Өлке, 2005.
4. Балғымбаев А.С. Саясаттану. Оқу құралы. – Алматы, 2003.
5. Вебер М. Политика как призвание и профессия. Избр.произв - М., 1990
6. Қазбеков Н.А. Саяси билік. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ Баспа, 2012.
7. Мырзабекова А.Ш. Саяси элитология. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ Баспа, 2004.

Қосымша әдебиеттер:

1. Саясатты талдау әдістері мен тәсілдері / Ағылшын тілінен аударған Б.Қ. Сәркеев. – Алматы, 2002.
2. Оксфорд қысқаша сөздігі. Саясаттану – Алматы: Қазақстан, 2001.
3. Дегтярев А.А. Основы политической теории. М. 1998.
4. Нысанбаев Н.,Арын К, Машан М. Эволюция политической системы Казахстана - Алматы, 2001.
5. Белгибаев С.Т. Особенности политической элиты Казахстана // Саясат, 2002.-№2.
6. Моска Г. Правящий класс./ Социс. – 1994. №10.
7. Миллс Р. Властвующая элита. – М., 1959.

Негізгі түсініктер:

«Саяси билік», «легитимдік», «дәстүрлі легитимдік », «харизматикалық легитимдік », «легальды – рационалдық легитимдік », «биліктің ресурстары», «ақпараттық ресурстар» «саяси элита», «контрэлита», «меритократия», «бюрократия», «оппозиция», «охлократия», «электорат», «саяси әлеуметтендіру» т.б.«»

СӨЖ тапсырмалары

- 1.Саяси билік түсінігі, саяси биліктің қайнар көздері мен ресурстарын конспектілеу.
- 2.Саяси биліктің легитимдігі және биліктің бөліну принциптерін қарастырып презентация дайындау.
- 3.Саяси элита теорияларын және оның қоғамдағы ролін қарастыру және конспект жасау.

Тақырып 4. Заманауи саяси жүйелер. Саяси режимдер. (1с.)

Практика жұмысының жоспары:

1. Саяси жүйе түсінігі, мәні және теориясы..
2. Саяси жүйенің түрлері, құрылымы, қызметтері.
3. Саяси процесс түсінігі мен оның мәні.
4. Саяси режимнің мәні және түсінігі
5. Тоталитарлы саяси режим
6. Авторитарлық саяси режим
7. Демократиялық саяси режим

Рефераттар тақырыбы:

1. Саяси жүйе және оның жіктелу түрлері.
2. Саяси процесс және саяси жүйе: - өзара байланысы.
3. Тоталитарлы саяси режимнің сипаттамасы.
4. Авторитарлық саяси режим сипаттамасы.
5. Демократиялық саяси режим сипаттамасы.
6. Президенттік және парламенттік режимдер.
7. Саяси трансформация және саяси модернизация.

Әдістемелік нұсқаулар:

1. Қоғамның саяси жүйесі түсінігі туралы теорияларды қарастыру. Оның түрлері мен құрылымдық ерекшеліктерін және қызметтерін анықтау. Саяси жүйенің құрылымын қамтитын оның институционалдық, нормалау, функционалдық, коммуникативтік, мәдени тармақтарын нақты қарастырып шығу қажет.
- 2.Саяси жүйе мен саяси үрдіс байланысына көңіл қою қажет және оның түрлері туралы көзқарастарды ажырата білу керек. «Саяси үрдіс», «саяси әрекет», «саяси қатысу» түсініктеріне анықтама беру барысында бірінші түсініктің тұлғалардың билікке әсер етуін көрсетсе, екінші түсініктің әр түрлі саяси институттардың кәсіби жұмысын білдіретінін есте сақтаңыз.
3. Саяси жүйе түрлерінің ерекшеліктері мен қоғамдық өмірдегі роліне мән қою қажет. Саяси режим түсінігін және оның саяси жүйемен байланысын анықтау. Саяси режимдердің түрлерін салыстырып талдау, ерекшеліктерін анықтау.
4. «Саяси режим» түсінігіне анықтама беру барысында осыларға қатысты әр түрлі көзқарастар беруге тырысыңыз (мысалы: Т. Парсонстың анықтамасы, Г. Алмонд пен Д. Истонның көзқарастыры т.б.).
5. «Саяси режимдерді» салыстырмалы анализ жасау барысында «саяси режимнің» - билікті жүргізуге көмектесетін тәсілдер мен әдістердің жиынтығы екенін есте сақтаңыз. Қоғамның реформалық жолмен немесе төңкеріспен өзгеруіне салыстырмалы талдау жасауда нақты фактіге жүгініңіз.

Негізгі әдебиеттер:

1. Саясаттану: Дәрістер жинағы. Рахымбаева А.С. Астана: Фолиант. 2009.
2. Жамбылов Д.А. Саясаттану: оқулық. -4 басылым. Алматы: Жеті жарғы, 2008
3. Рахметов Қ.Ж., Болатова А.И., Исмағанбетова З.Н. Саясаттану: Оқу құралы. Алматы: Өлке, 2005.
4. Балғымбаев А.С. Саясаттану. Оқу құралы. – Алматы, 2003.
5. Нысанбаев Н.,Арын К, Машан М. Эволюция политической системы Казахстана - Алматы, 2001.
6. Қазбеков Н.А. Саяси жүйелер мен режимдер. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ Баспа, 2010.
7. Қазбеков Н.А. Саяси процестер. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ Баспа, 2004.

Қосымша әдебиеттер:

1. Оксфорд қысқаша сөздігі. Саясаттану – Алматы: Қазақстан, 2001.
2. Джилас М. Лицо тоталитаризма. – М., 1992.
3. Дегтярев А.А. Основы политической теории. М. 1998.
4. Нысанбаев Н.,Арын К, Машан М. Эволюция политической системы Казахстана - Алматы, 2001.

Негізгі түсініктер:

«Саяси жүйе», «Модернизация», «Трансформация», «Плюрализм» «Реформа», «Революция», «келісімге келу», «Тоталитаризм», «Фашизм», «Национализм», «Авторитаризм», «Диктатура», «Демократия», «Президенттік режим», «Парламенттік режим».

СӨЖ тапсырмалары

1. Саяси жүйенің түсінігің, түрлерін , құрылымын, қызметтерін анықтау.
2. Саяси режимнің мәнін және түрлерін конспектілеу.
3. Саяси процесс түсінігі мен оның мәнін қарастырып баяндама дайындау.
- 4.Тоталитарлы саяси режим, Авторитарлық саяси режим, Демократиялық саяси режимдерді талдап реферат жазу.

Тақырып 5. Мемлекет және азаматтық қоғам (2с.)

Практика жұмысының жоспары:

1. Мемлекеттің пайда болу теориялары және оның негізгі белгілері мен қызметтері.
2. Мемлекеттік құрылым және басқару түрі.
3. Азаматтық қоғам және құқықтық мемлекет.

Рефераттар тақырыбы:

1. Мемлекеттің пайда болуы туралы концепциялар.
2. Мемлекеттің негізгі белгілері мен қызметтері.
3. Мемлекеттің басқару түрлері мен құрылымдық түрлері.
4. Азаматтық қоғамның сипаттамасы.
5. Президенттік және Парламенттік режимдер.
6. Қазақстан Республикасындағы азаматтық қоғам қалыптасуының жолдары.

Әдістемелік нұсқаулар:

1. Мемлекет туралы ұғым, оның пайда болуы туралы әр түрлі концепцияларын, себептері мен қызметтерін қарастыру қажет. Мемлекеттің басқару түрлерін, азаматтық қоғам мен құқықтық мемлекет ұғымдарын талдау. «Саяси режим», «басқару формасы», «мемлекеттік құрылым», «мемлекеттік суверенитет» «азаматтық қоғам» терминдерінің мағынасын анықтаңыз. Федеративтік мемлекет пен унитарлы мемлекеттердің айырмашылықтарын көрсетіңіз.
2. Федеративтік мемлекет пен унитарлы мемлекеттердің айырмашылықтарын көрсету барысында келесі параметрлерге назар аударыңыз:
 - а) сыртқы саясат субъектісі;
 - б) азаматтық;
 - в) әкімшілік-территориялық еркіндік деңгейі;
 - г) территория.
3. Азаматтық қоғамның саяси жүйедегі орны мен маңызына көңіл қою қажет.

Негізгі әдебиеттер:

1. Саясаттану: Дәрістер жинағы. Рахымбаева А.С. Астана: Фолиант. 2009.
2. Жамбылов Д.А. Саясаттану: оқулық. -4 басылым. Алматы: Жеті жарғы, 2008
3. Рахметов Қ.Ж., Болатова А.И., Исмағанбетова З.Н. Саясаттану: Оқу құралы. Алматы: Өлке, 2005.
4. Балғымбаев А.С. Саясаттану. Оқу құралы. – Алматы, 2003.
5. Нысанбаев Н., Арын К, Машан М. Эволюция политической системы Казахстана - Алматы, 2001.
6. Қазбеков Н.А. Саяси жүйелер мен режимдер. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ Баспа, 2010.

Қосымша әдебиеттер:

1. Оксфорд қысқаша сөздігі. Саясаттану – Алматы: Қазақстан, 2001.
2. Дегтярев А.А. Основы политической теории. М. 1998.
3. Платон. Государство. Собр. в 4-хт. – Т.3.
4. Макиавелли Н. Государь. – М., 1990.
3. Нысанбаев Н., Арын К, Машан М. Эволюция политической системы Казахстана - Алматы, 2001.
4. Шарль Луи Монтескье. Зандар рухы туралы / Ауд. А. Құлсариева. – Алматы: Үш қиян, 2004. -784 б.
5. Руссо Ж.Ж. Қоғамдық келісім-шарт туралы немесе саяси құқық принциптері / Ауд. Б.Ж. Смағанбет – Алматы: Үш қиян, 2004. – 158 б.
6. Всеобщая декларация прав человека. Алматы, 1998.

Негізгі түсініктер:

«Мемлекет», «Саяси режим», «басқару формасы», «мемлекеттік құрылым», «Мемлекеттік суверенитет», «Азаматтық қоғам», «Монархия», «Республика», «Унитарлық», «Федеративтік», «Конфедеративтік», «Құқықтық мемлекет»,

СӨЖ тапсырмалары

1. Мемлекеттің пайда болу теориялары және оның негізгі белгілері мен қызметтерін конспектілеу.
2. Мемлекеттік құрылым және басқару түрлерін қарастырып баяндама жазу .
3. Азаматтық қоғам және құқықтық мемлекеттің мәні мен маңызын қарастыру.

Тақырып 6. Саяси партиялар мен партиялық жүйелер, қоғамдық-саяси қозғалыстар және ұйымдар. (2с.)

Практика жұмысының жоспары:

1. Саяси партияның мәні және құрлымы.
2. Саяси партиялардың саяси жүйедегі ролі мен қызметтері.
3. Партиялық және сайлау жүйелері, олардың арақатынасы.
4. Қоғамдық қозғалыстардың ролі мен түрлері.
5. Қазақстан халықтары Ассамблеясы жүйелі қоғамдық-саяси институт.

Рефераттар тақырыбы:

1. Саяси партиялар түсінігі туралы түрлі көзқарастар.
2. М. Дюверженің партологиясы.
3. Қоғам өміріндегі саяси партиялардың қызметтері.
4. Қоғамдық қозғалыстар мен ұйымдар.
5. Қазақстандағы саяси партиялар қалыптасу мен дамуының ерекшеліктері.
6. Қазақстан халықы Ассамблеясының қоғамдағы ролі мен маңызы.

Әдістемелік нұсқаулар:

1. Саяси партияның пайда болуы, қызметтері мен түрлерін қарастыру. Партиялық жүйе және сайлау жүйелерінің арақатынастарын анықтау. «Партиялық жүйе» деген ұғымының мазмұнын қарастыру керек.
2. Қазіргі ғылымдағы саяси партия мәнін түсінуде негізгі үш ғылыми бағытарды нақты қарастыру қажет. (Э. Берк, М. Дюверже, Липсет, К. Маркс, В. Ленин)
3. Қоғамдық қозғалыстардың түрлерін, олардың ролі мен ерекшеліктерін көрсету керек.
4. Жоғарыдағы мәселелерді қарастыру барысында олардың әрқайсысының өзіндік ерекшеліктеріне баса назар аударыңыз (мысалы «партияның» «мүдделер тобынан» айырмашалығы оның билік үшін күресуі ал, мүдделер тобы тек билікке әсер етумен шектеледі).
5. Саяси оппозиция және оның қоғамдағы орны мен ролі туралы баяндама жасау.
6. Қазақстан халықтары Ассамблеясы жүйелі қоғамдық-саяси институт ретінде қалыптасу мәселелерін талдау. Рефераттар жазу.

Негізгі әдебиеттер:

1. Саясаттану: Дәрістер жинағы. Рахымбаева А.С. Астана: Фолиант. 2009.
2. Жамбылов Д.А. Саясаттану: оқулық. -4 басылым. Алматы: Жеті жарғы, 2008
3. Рахметов Қ.Ж., Болатова А.И., Исмағанбетова З.Н. Саясаттану: Оқу құралы. Алматы: Өлке, 2005.
4. Балғымбаев А.С. Саясаттану. Оқу құралы. – Алматы, 2003.
5. Дюверже М. Политические партии - М., 2000.
6. Қазбеков Н.А. Саяси процестер. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ Баспа, 2004.
7. ҚР саяси партиялар туралы Заңы. Астана, 2004.

Қосымша әдебиеттер:

1. Саяси партиялар туралы. ҚР Заңы. Астана. 2004.

2. Михельс Р. Социология политической партии в условиях демократий / Диалог.- 1990.№3.
3. Оксфорд қысқаша сөздігі. Саясаттану – Алматы: Қазақстан, 2001.
4. Дегтярев А.А. Основы политической теории. М. 1998.
5. Нысанбаев Н.,Арын К, Машан М. Эволюция политической системы Казахстана - Алматы, 2001.
6. Шарль Луи Монтескье. Зандар рухы туралы / Ауд. А. Құлсариева. – Алматы: Үш қиян, 2004. -784 б.
7. Руссо Ж.Ж. Қоғамдық келісім-шарт туралы немесе саяси құқық принциптері / Ауд. Б.Ж.Смағанбет – Алматы: Үш қиян, 2004. – 158 б.
8. Всеобщая декларация прав человека. Алматы, 1998.

Негізгі түсініктер:

«кадрлық париялар», «көпшіліктік партиялар», «қоспартиялық жүйе», «көппариялық жүйе», «коалиция», «әскер», «террористік топтар», «мүдделі топтар», «лобби», «партиялық жүйе», «партия», «мүдделер тобы».

СӨЖ тапсырмалары

1. Саяси партияның мәнін, қызметтері мен түрлерін қарастырып конспект жазу.
2. Партиялық және сайлау жүйелері, олардың арақатынасын анықтау.
4. Қоғамдық қозғалыстар мен ұйымдардың ролі мен түрлерін анықтап баяндама дайындау.

Тақырып 7. Сайлаулар мен сайлау жүйелері (1с.)

Практика жұмысының жоспары:

1. Сайлау саяси процестің түрі ретінде.
2. Демократиялық сайлаулар және оның принциптері.
3. Сайлау жүйелері және оның түрлері.

Рефераттар тақырыбы:

1. Сайлау және демократиялық режим.
2. Мажоритарлық және пропорционалды сайлау жүйелері.
3. Сайлау – ерекше саяси күрес және саяси процесс.
4. Қазақстан Республикасындағы сайлау жүйесінің қалыптасу мен дамуы.

Әдістемелік нұсқаулар:

1. Сайлау процесінің өзінің этаптарына: - кандидатты ұсыну, 2. бағдарламаны құру және оған сәйкес үгіт-насихат жүргізу, 3. сайлауды өткізу, 4. сайлаудың нәтежісін қортындылау – жете көңіл қою керек.
- 2.Сайлау процесінің М.Дюверже анықтаған 3 заңдылығын - сайлауға қатысу, билік тармақтарын легитимизациялау, сайлаудың кезеңдері - ашып қарастырып конспект жасау.
- 3.Демократиялық сайлаулардың бірқатар принциптеріне (дауыс беру құқығы, бәсекелестік, құпия дауыс беру) талдау жасау қажет.

Негізгі әдебиеттер:

1. Саясаттану: Дәрістер жинағы. Рахымбаева А.С. Астана: Фолиант. 2009.
2. Жамбылов Д.А. Саясаттану: оқулық. -4 басылым. Алмматы: Жеті жарғы, 2008

3. Рахметов Қ.Ж., Болатова А.И., Исмағанбетова З.Н. Саясаттану: Оқу құралы. Алматы: Өлке, 2005.
4. Балғымбаев А.С. Саясаттану. Оқу құралы. – Алматы, 2003.
5. Қазбеков Н.А. Саяси процестер. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ Баспа, 2004.

Қосымша әдебиеттер:

1. Оксфорд қысқаша сөздігі. Саясаттану – Алматы: Қазақстан, 2001.
2. Дегтярев А.А. Основы политической теории. М. 1998.

Негізгі түсініктер:

«можаритарлық жүйе», «пропорционалды жүйе», «сайлау принциптері»

СӨЖ тапсырмалары

1. Сайлауды саяси процестің бір түрі ретінде қарастырып оны жан-жақты талдау қажет.
2. Демократиялық сайлаулардың бірқатар принциптерін қарастырып оған конспект жасау.
3. Сайлау жүйелерні және оның түрлерін анықтап оған баяндама жазу.

Тақырып 8. Саяси даму мен модернизация. 2050жылға дейінгі Қазақстанның даму стратегиясы. (1с.)

Практика жұмысының жоспары:

1. Саяси даму мен саяси модернизация теориялары.
2. Глобалды даму тұжырымдары.
3. 2050жылға дейінгі Қазақстанның даму стратегиясы.

Рефераттар тақырыбы:

1. Саяси даму, саяси модернизация мен трансформация.
2. Саяси модернизация теорияларының даму кезеңдері.
3. Глобалды даму тұжырымдарының мәні.
4. Глобализация мен модернизация процестерінің арақатынасы.
5. Глобализация ұлттық мемлекеттер мәселесі.
6. Қазақстан Республикасындағы саяси жүйесінің трансформациясы.
7. Қазіргі Қазақстандағы саяси модернизация мәселелері.

Әдістемелік нұсқаулар:

1. Саяси дамудың мәні мен оның теорияларын қарастыру барысында бұл мәселе бойынша ғылымда түрлі көзқарастардың ерекшеліктерін анықтап оларға назар салу керек.
2. С.Хантингтонның «Үшінші толқын» атты еңбегінде көрсетілген, демократиялық режимдердің экономикалық даму деңгейімен байланыстылығын ескеру керек.
3. Глобализация мен модернизацияның ерекшелігіне және олар туралы түрлі көзқарастарды нақты қарастыру қажет.
4. «2050жылға дейінгі Қазақстанның даму стратегиясының» мазмұнын толық қарастырып, алға қойылған мәселелермен нақты танысып конспект жасау қажет.

Негізгі әдебиеттер:

1. . Н.Ә.Назарбаев. «Қазақстан-2050» Стратегиясы. Қазақстан халқына жолдауы. Қаңтар 2014.
2. Саясаттану: Дәрістер жинағы. Рахымбаева А.С. Астана: Фолиант. 2009.

3. Жамбылов Д.А. Саясаттану: оқулық. -4 басылым. Алматы: Жеті жарғы, 2008
4. Рахметов Қ.Ж., Болатова А.И., Исмағанбетова З.Н. Саясаттану: Оқу құралы. Алматы: Өлке, 2005.
5. Балғымбаев А.С. Саясаттану. Оқу құралы. – Алматы, 2003.
6. Нысанбаев А.Н. Глобализация и транзитное общество. // Саясат. Октябрь, 2001.
7. Қазбеков Н.А. Саяси процестер. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ Баспа, 2004.

Қосымша әдебиеттер:

1. Межуев В.М. Проблемы современности в контексте модернизации и глобализации.// Политика. – 2000. № 3.
2. С.Хантингтон. Столкновение цивилизаций. // Политические исследования. – 1994. № 1.
3. Қазбеков Н.А. Саяси жүйелер мен режимдер. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ Баспа, 2010.
4. Қазбеков Н.А. Геосаясаттың теориялық негіздері. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ Баспа, 2007.

Негізгі түсініктер:

«Саяси даму», «Саяси модернизация», «Трансформация», «Глобализация», «Глобалды даму», «Вестернизация», «Толеранттық», «Транспоренттік».

СӨЖ тапсырмалары

1. Саяси даму мен саяси модернизация теорияларын жан-жақты қарастырып конспект жазу.
2. Глобалды даму тұжырымдарын қарастырып баяндама жазу.
3. «2050жылға дейінгі Қазақстанның даму стратегиясын» толық қарастырып презентация дайындау .

Тақырып 9. Саяси мәдениет пен саяси идеология. Саясаттағы конфликттік және дағдарыстық жағдайлар (1с.)

Практика жұмысының жоспары:

1. Саяси мәдениет түсінігі және оның мәні
2. Саяси мәдениет пен саяси идеология түрлері.
3. Саяси сана мен идеология және оның қоғамда атқаратын ролі.
4. Қазіргі саяси идеологиялардың түрлері мен ерекшеліктері.
5. Саяси конфликт және саяси дағдарыс.

Рефераттар тақырыбы:

1. Саяси сананың қызметтері мен деңгейлері.
2. Саяси мәдениет және оның түрлері.
3. Саяси идеологияның қоғамдық қызметтері.
4. Қазақстандық патриотизм және «Мәңгілік ел» идеясы.
5. Саяси конфликт және саяси дағдарыстың себептері.

Әдістемелік нұсқаулар:

- 1.Саяси мәдениеттің қоғамдық өмірдегі мәні мен оның түрлерін талдау. Саяси мәдениеттің патриархалдық, азаматтық, қоғамшыл түрлерімен танысу керек. Саяси сананың қарапайым саяси сана және теориялық саяси сана, саяси психология және саяси

идеология деген деңгейлерін ескеру қажет. Саяси сана және идеология ұғымдарын анықтау. Қазіргі замандық идеология түрлерін олардың ерекшеліктерін ашып қарастыру.

2. Саяси сана мен идеологияның өзара байланысын, олардың қалыптасу ерекшеліктерін ескеру керек. Идеологияның қоғамдағы ролі мен маңызын жете анықтай білу қажет. Саяси конфликт және саяси дағдарыстың мәні мен олардың факторларын ашу керек.
3. Идеологияның прогрессивтік және реакциялық, либералдық және радикалдық, ұлтшылдық және шовинистік түрлерін олардың ерекшеліктерін анықтау қажет.
4. Қазақстандық ұлттық идеология мәселелеріне баса назар аудару қажет. «Мәңгілік ел» идеясының мәнін ашып қарастыру керек.

Негізгі әдебиеттер:

1. Саясаттану: Дәрістер жинағы. Рахымбаева А.С. Астана: Фолиант, 2009.
2. Жамбылов Д.А. Саясаттану: оқулық. -4 басылым. Алматы: Жеті жарғы, 2008
3. Рахметов Қ.Ж., Болатова А.И., Исмағанбетова З.Н. Саясаттану: Оқу құралы. Алматы: Өлке, 2005.
4. Балғымбаев А.С. Саясаттану. Оқу құралы. – Алматы, 2003.
5. Қазбеков Н.А. Саяси процестер. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ Баспа, 2004.
6. Қазбеков Н.А. Саяси мәдениет және саяси идеология. Оқу құралы, Болашақ Баспа, 2011. 120 б.

Қосымша әдебиеттер:

1. Жамбылов Д.Ә. Тәуелсіздік және саяси сана. – Алматы: Жеті жарғы, 1999. -160 б.
2. Жандәулетов Т. Қазақ ұлттық идеологиясы мәселелері. – Алматы, 2004, -164 б.
3. Белгибаев С.Т. Особенности политической элиты Казахстана // Саясат, 2002.-№2.

Негізгі түсініктер:

«Саяси сана», «Саяси мәдениет», «Парохиалдық», «Азаматтылық», «Парсипаторлық», «Идеология», «Патриотизм», «Саяси бағытталу», «Субмәдениет», «Либералдық», «Радикалдық», «Ұлтшылдық».

СӨЖ тапсырмалары

1. Саяси мәдениет түсінігі мен саяси идеология түрлерін қарастырып конспект жазу.
2. Саяси сана мен идеология және оның қоғамда атқаратын ролін талдап қарастыру.
4. Қазіргі саяси идеологиялардың түрлері мен ерекшеліктеріне презентация дайындау.
5. Саяси конфликт және саяси дағдарыс факторларын анықтап оны конспектілеу.

Тақырып 10. Әлемдік саясат және қазіргі замандық халықаралық қатынастар. Халықаралық қатынастар жүйесіндегі Егеменді Қазақстан. ҚР сыртқы саясатының негізгі басымдылықтары (2с.)

Практика жұмысының жоспары:

1. Әлемдік саясаттың түсінігі мен мәні.
2. Халықаралық қатынастар және олардың теориялық негіздері.
3. Қазіргі замандағы геосаясат және жаһандық мәселелер.
4. ҚР--сы дүниежүзілік қатнастар жүйесінде егемен мемлекет ретіндегі орны.
5. Қазақстанның сыртқы саясатының басымдылық бағыттары

Рефераттар тақырыбы:

- 1.Әлемдік саясат және халықаралық саясат.
- 2.Халықаралық қатынастар және оның субъектілері.
- 3.Қазіргі әлемдік дау-жанжалдардың нәтижелерін болжамдау
- 4.Қазақстанның сыртқы саясатының басты принциптері.

Әдістемелік нұсқаулар:

1. Тақырып бойынша мағына жағынан жақын үш ұғымның – сыртқы саясат, халықаралық әлемдік саясат, халықаралық қатынастар – айырмашылығын анықтау керек.
2. Қазақстанның саяси жүйесінің трансформациясына және оның қалыптасу кезеңдерін нақты қарастыру қажет. Қазақстандағы модернизациялық процестің ерекшеліктерін ашып көрсету керек.
3. Қазақстандық қоғамды демократиялау кезеңдері мен жолдарын анықтау және ұлттық идеологияның қалыптасу мәселелеріне баса назар қою қажет. Қазақстанның сыртқы саясатының принциптерін нақты қарастыру.

Негізгі әдебиеттер:

1. Президент Н.Ә. Назарбаев және қазіргі кездегі Қазақстан. III том. Н.Ә. Назарбаев және Қазақстанның сыртқы саясаты: үш томдық құжаттар мен материалдар жинағы. – Алматы., 2010. 340 б.
2. Казахстан в глобальном мире: вызовы и сохранение идентичности. Алматы, 2011.
3. Жандәулетов Т. Қазақ ұлттық идеологиясы мәселелері. – Алматы, 2004, -164 б.
4. Нысанбаев Н., Арын К, Машан М. Эволюция политической системы Казахстана - Алматы, 2001.
5. Жамбылов Д.Ә. Тәуелсіздік және саяси сана. – Алматы: Жеті жарғы, 1999. -160 б.
6. Жандәулетов Т. Қазақ ұлттық идеологиясы мәселелері. – Алматы, 2004, -164 б.
7. Қазбеков Н.А. Саяси жүйелер мен режимдер. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ Баспа, 2010.
8. Жамбылов Д.А. Саясаттану: оқулық. -4 басылым. Алматы: Жеті жарғы, 2008
9. Рахметов Қ.Ж., Болатова А.И., Исмағанбетова З.Н. Саясаттану: Оқу құралы. Алматы: Өлке, 2005.
10. Балғымбаев А.С. Саясаттану. Оқу құралы. – Алматы, 2003. – 302 б.

Қосымша әдебиеттер:

1. Н.Ә.Назарбаев. «Қазақстан-2050» Стратегиясы. Қазақстан халқына жолдауы. Қаңтар 2014.
2. Президент Н.Ә. Назарбаев және қазіргі кездегі Қазақстан. II том. Н.Ә. Назарбаев және саяси реформалардың қазақстандық стратегиясы: үш томдық құжаттар мен материалдар жинағы. – Алматы., 2010. 280 б.
3. Современные демократические преобразования в Республике Казахстан/ Под ред. Б.К.Султанова. – Алматы, 2008.
4. Қазақстан Республикасының Конституциясы. 30 тамыз 1995ж. – Алматы, 2008.

Негізгі түсініктер:

«Геосаясат», «Әлемдік саясат», «Сыртқы саясат», «Халықаралық саясат», «Халықаралық қатынастар», «Халықаралық қатынастар субъектілері», «Ұлттық мүдде», «Ұлттық қауіпсіздік», «Бірінші әлем», «Екінші әлем», «Үшінші әлем».

СӨЖ тапсырмалары

1. Әлемдік саясаттың түсінігі мен мәнін, Халықаралық қатынастар және олардың теориялық негіздерін жан-жақты қарастырып конспект жазу.
2. Қазіргі замандағы геосаясат және жаһандық мәселелердің байланысын нақты қарастыру қажет.
3. ҚР--сы дүниежүзілік қатнастар жүйесінде егемен мемлекет ретіндегі орнын анықтау.
4. Қазақстанның сыртқы саясатының басты принциптерін нақты қарастырып презентация дайындау.

Қорытынды

Қазіргі замандық тұлғаны жан-жақты жетілдіруге бағытталған жоғары білім беру жүйесінде саясаттануды оқыту маңызды роль атқарады. Саясаттану – саясат туралы, саясаттың адам және қоғам арасындағы қарым-қатынастары туралы жинақталған ғылым. Ол саяси биліктің қалыптасуы мен даму заңдылықтарын, оның жұмыс істеуі мен пайдалануын, түрлері мен әдіс-тәсілдерін зерттейді. Саясаттанудың өзекті мәселелері – саяси биліктің, саяси мүдделердің, саяси көзқарастардың және адамдар арасындағы саяси қатынастардың объективті заңдылықтарының пайда болуы және дамуы, саяси қызметтің заңдылықтары, саяси процестердің дамуы болып табылады. Ол адамзаттың қоғамдағы құқығы, еркіндігі мен міндеттері, жеке адамның саяси-құқықтық жағдайы, оның саяси өмірге қатынасу тәсілдері, саяси өзгерістердің түрлері, саяси мәдениетті қалыптастырудың жолдары, қазіргі замандағы сан түрлі саяси идеялық көзқарастар, саяси сананың дамуы туралы, әлемдік дамудың қозғаушы күштері туралы нақты түсінік береді. Саясаттану, өткендегі және қазіргі саяси жүйелерді, адамдардың саяси санасындағы, көзқарасындағы, мақсат-мүддесіндегі және мінез-құлық, іс-әрекетіндегі саяси өзгерістерді қарастырады. Ол бір жағынан жиналған деректерді қорытып отырса, екінші жағынан, саяси құбылыстардың өзара ұқсастығы бойынша болашаққа болжам жасайды.

Осыған сәйкес курстың міндеттері:

- саяси ғылымдардың қоғамдық білімдер жүйесіндегі арнайы ғылым және оқу пәні ретіндегі орнын анықтау, оның зерттеу объектерінің спецификасын, пәнін мен әдістерін ашу;
- саяси ілімдердің қалыптасу тарихын, даму эволюциясындағы маңызды кезеңдерін зерттеу;
- саяси ғылымдардың негізгі категорияларын, оның мәселелері мен құндылықтары, принциптері туралы ғылыми таным қалыптастыру;
- тұлғаның саяси танылуына, саясаттың гуманизациялануына ықпал ететін факторларды анықтау;
- әлем мен Қазақстан Республикасының саяси үрдістердің даму ерекшеліктерін талдай білу қабілеттерін қалыптастыру.

Саясаттанулық білімді игеру студенттер үшін күрделі танымдық мәселелерді алға тартады. Осындай күрделі мәселелерді шешу үшін студенттер саясаттанудағы қоғамның саяси даму заңдарын, ұстанымдары мен категорияларын жетік білулері тиіс. Теориялық және саяси-практикалық материалдарды ғылыми талдауды меңгеруге міндетті. Жоғары оқу орындарының студенттеріне бұл пән саяси білімдердің негізін үйретіп қана қоймайды,

сонымен бірге оларды қазіргі заманғы саясаттанулық зерттеулер жүргізудің дағдыларымен де таныстырады. Сондай-ақ, саясаттанудың ғылыми теориялық және методологиялық мәселелеріне байланысты ғылыми мәліметтерге қол жеткізеді.

Қолданатын әдебиеттер

Негізгі әдебиеттер

1. Әлемдік саясаттану антологиясы: 10 томдық. –Алматы: ЖШС «Қазақстан» баспа үйі, 2007.
2. Н.Ә.Назарбаев. «Қазақстан-2050» Стратегиясы. Қазақстан халқына жолдауы. Қаңтар 2014.
3. Президент Н.Ә. Назарбаев және қазіргі кездегі Қазақстан. II том. Н.Ә. Назарбаев және саяси реформалардың қазақстандық стратегиясы: үш томдық құжаттар мен материалдар жинағы. – Алматы., 2010. 280 б.
4. Президент Н.Ә. Назарбаев және қазіргі кездегі Қазақстан. III том. Н.Ә. Назарбаев және Қазақстанның сыртқы саясаты: үш томдық құжаттар мен материалдар жинағы. – Алматы., 2010. 340 б.
5. Қазақстан Республикасының Конституциясы. 30 тамыз 1995ж. – Алматы, 2008.
6. Вебер М. Политика как призвание и профессия. Избр. произв - М., 1990
7. Жамбылов Д.А. Саясаттану: оқулық. -4 басылым. Алматы: Жеті жарғы, 2008
8. Рахметов Қ.Ж., Болатова А.И., Исмағанбетова З.Н. Саясаттану: Оқу құралы. Алматы: Өлке, 2005.
9. Балғымбаев А.С. Саясаттану. Оқу құралы. – Алматы, 2003. – 302 б.
10. Қуандық Е.С. Саясаттану негіздері. Оқу құралы. – Астана: «Елорда», 2000.
- 11.Әбсаттаров Р.Б. Саясаттану – ғылым // Хабаршы. Қоғамдық және тарихи ғылымдар сериясы. –Алматы: ҚазҰПУ, 2001, №2. –71-79 беттер
12. Саяси партиялар туралы. ҚР Заңы. Астана. 2004.
- 13.Современные демократические преобразования в Республике Казахстан/ Под ред. Б.К.Султанова. – Алматы, 2008.

Қосымша әдебиеттер тізімі

1. Казахстан в глобальном мире: вызовы и сохранение идентичности. Алматы, 2011.
2. Жамбылов Д.Ә. Тәуелсіздік және саяси сана. – Алматы: Жеті жарғы, 1999. -160 б.
3. Жандәулетов Т. Қазақ ұлттық идеологиясы мәселелері. – Алматы, 2004, -164 б.
4. Белгибаев С.Т. Особенности политической элиты Казахстана // Саясат, 2002.-№2.
5. Джилас М. Лицо тоталитаризма. – М., 1992.
6. Қазбеков Н.А. Саяси билік. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ Баспа, 2012.
7. Қазбеков Н.А. Саяси мәдениет және саяси идеология. Оқу құралы, Болашақ Баспа, 2011. 120 б.
8. Қазбеков Н.А. Саяси технологиялар. Оқу-әдістемелік кешен. Болашақ Баспа, 2012.54 б.
9. Қазбеков Н.А. Саяси жүйелер мен режимдер. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ Баспа, 2010.
- 10.Қазбеков Н.А. Геосаясаттың теориялық негіздері. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ Баспа, 2007.
- 11.Қазбеков Н.А. Саяси процестер. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ Баспа, 2004.

12. Қазбеков Н.А. Ерте дүниелік және ортағасырлық араб-мұсылмандық Шығыстың саяси ойы. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ-Баспа, 2004.
13. Саясатты талдау әдістері мен тәсілдері / Ағылшын тілінен аударған Б.Қ. Сәркеев. – Алматы, 2002.
14. «ҚР сайлау туралы» ҚР Конституциялық заңы. Астана, 2007. (өзгерістерімен және толықтыруларымен 2009 ж.).
15. Моска Г. Правящий класс./ Социс. – 1994. №10.
16. Миллс Р. Властвующая элита. – М., 1959.
17. Мырзабекова А.Ш. Саяси элитология. Оқу құралы, Қарағанды: Болашақ Баспа, 2004.
18. Оксфорд қысқаша сөздігі. Саясаттану – Алматы: Қазақстан, 2001, - 424 б.
19. Поппер К. Ашық қоғам және оның жаулары. / Ауд. Т. Жандәулетов – Алматы, 2004.
20. Аристотель. Политика. Соч. в 4-х т. М., 1983.
21. Гоббс Т. Сочинения. М., 1998, т.1-2.
22. Макиавелли Н. Государь.- М., 1990.
23. Платон. Сочинения. М., 1994. Т.3.
24. Баласағұн Ж. Құтты білік - А-А, 1 986
25. Дюверже М. Политические партии - М., 2000
26. Дегтярев А.А. Основы политической теории. М. 1998
27. Дәрімбет Батырхан. Демократия мен автократия: Саяси өмір шежіресі - А., 2004
28. Уәлиханов Ш. Таңдамалы. 2 бас. –Алматы: Жазушы, 1985.
29. Хан И.Г. Саясаттану. Оқу құралы. –Алматы, 2004. -174 б.
30. Шарль Луи Монтескье. Заңдар рухы туралы / Ауд. А. Құлсариева. – Алматы: Үш қиян, 2004. -784 б.
31. Руссо Ж.Ж. Қоғамдық келісім-шарт туралы немесе саяси құқық принциптері / Ауд. Б.Ж.Смағанбет – Алматы: Үш қиян, 2004. – 158 б.
32. Всеобщая декларация прав человека. Алматы, 1998.
33. Нысанбаев Н., Арын К, Машан М. Эволюция политической системы Казахстана- А. 2001
34. Токаев К.К. Дипломатия Казахстана - А., 2000
35. Маймақов Ғ.Қ. Қазақстан Республикасының саяси-құқықтық тарихы. Алматы, 2000.
36. Саясаттану: Дәрістер жинағы. Рахымбаева А.С. Астана: Фолиант. 2009.
37. ҚР саяси партиялар туралы Заңы. Астана, 2004.

МАЗМҰНЫ

Кіріспе	
Практикалық жұмыстардың тақырыптық жоспары.....	
Практикалық жұмыстардың жоспары.....	
Қорытынды.....	
Қолданған әдебиеттер	
Мазмұны	